

[Funch Jensen.]

meget væsentlig Del betales af de samme Befolkningsgrupper, som nyder Støtte og Tilskud, saa nærmer vi os paa engang det latterlige og det farlige. Det latterlige er glimrende illustreret af Storm-Petersens lille Tegneserie med den velnærede Herre ved Middagsbordet, der griber sin Kniv og mætter den tiggende Hund med et Stykke af dens egen Hale. Det farlige bestaar i, at Folk bliver u selvstændige, ansvarsløse, ivrige efter at tage de Fordele, de kan faa, samtidig med at den politiske Magts Indehavere beruset af Magtens Sødme bliver temmelig selvglade og lidt efter lidt faar sig selv til at tro paa, at de er klogere end alle andre. Denne her til Lands i og for sig godmodige Selvglade, parret med Aarens politiske Rutine, faar hele Statsmaskineriet til at løbe løbsk. Fra i sin Oprindelse at være en lille nyttig og letvirkende, rets- haandhævende Mekanisme med et begrænset Budget har Staten, dens Finanslov og Tillægsbevillingslov udviklet sig til en svulmende Tomgangsmaskine, udbygget med et Utal af Storm-Petersenske Dippedutter og Anordninger, som kræver en voksende Maskinpasserstab i Form af Embedsmænd, Tjenestemænd, Kontorassistenter, Kontorister, Løsarbejdere, Kontrolører og Kontrolørers Kontrolører. Det friske Syn bliver borte, naar man sidder for længe inden for Murene. Man bliver en Del af selve det taabelige Maskineri.

Paa anden Maade synes jeg i alt Fald ikke, det kan forklares, naar et formidabelt Underskud paa Det kongelige Teaters Budget — 3-4 Mill. Kr. — ikke giver Anledning til, at man tager hele Forholdet mellem Staten og Teatret op til ny Vurdering, men blot lader Teatret spille videre i Realiteten paa en blanco Kredit hos Staten, og ikke nok med dette, men lader Det kongelige Teaters hidtil største Underskud være den direkte Anledning til at sætte forskellige Privattheaters Statstilskud op med 100 pCt. Alt dette sker paa samme Tid, som Staten i Forlystelsesskat skovler Penge ind, baade hos de selvsamme Privattheatre, som statsunderstøttes, og hos andre, der ikke nyder den samme Gunst. Mon her ikke nok kunde afmonteres et Par Dippedutter til Forenkling af det hele Maskineri? Mon ikke her kunde overflødiggøres baade en Forlystelsesskatteopkræver og Regnskabsfører og Kontrolør og en Statsstøtteværdighedskonsulent, uden at Kulturen, endsigse Staten tog Skade deraf?

Det er, som om Staten ligefrem klæber ved de Opgaver og de Bevillinger, der har

vundet Hævd paa Finansloven, saaledes at man hellere løber Risiko for en Overskridelse end for en Besparelse. Der ligger i alt Fald en saadan Tendens i den Kendsgerning, at Reglerne for Tilskud til unges Ophold paa Høj- og Landbrugsskoler nu gives paa lempede Betingelser, idet man i nogen Grad har forladt det hidtidige Trangsynspunkt, saaledes at Understøttelse ogsaa kan ydes som en vis Opmuntring for det Offer, Eleverne bringer ved at ofre Tid paa et Skoleophold i en Periode med forholdsvis let Adgang til højt lønnet Arbejde. Altsaa, først etablerer man en Tilskudsordning for at komme trængende til Hjælp, og da Trangen ikke viser sig stor nok, saa laver man delvis Ordningen om til en Præmiering, for Pengene skal da ud! Det er i alt Fald det umiddelbare Indtryk, man faar, og Indtrykket bestyrkes af, at der paa et vist Tidspunkt kun var brugt 1 Mill. Kr. af en Bevilling paa 1,6 Millioner. Saa lempedes Betingelserne til delvis Præmiering med det Resultat, at ikke alene de 600 000 Kr., der i første Omgang var ubrugt, men yderligere 317 000 Kr. blev brugt. Nu staar de 317 000 Kr. paa Tillægsbevillingsloven.

Ja, jeg ved nok, at her er Tale om kulturelle Bevillinger, som synes urørlige. Den Politik, som er baade den foregaaende og nuværende Regerings, en Politik, der dels opretholder, dels øger i Forvejen kunstigt høje Priser saavel paa en Række absolutte Livsfornødenheder som paa Smaa-Luksus for at skaffe Penge i Statskassen, samtidig med at Staten optræder som Kulturens Vogter Nr. 1, skal man nu ikke være sikker paa er saa ubetinget kulturobyggende og kulturbevarende, som man vistnok tror. Nej, gør Livsfornødenhederne billigere og Livsførelsen samtidig mere personlig og ansvarfuld for den enkelte unge, saa styrkes Kulturen. Lad Regeringen sørge for, at enhver faar Løn for sit Arbejde uden at blive beklippet af Monopoler og en altid pengetrængende Finansminister, og lad den enkelte bestemme, hvilke Kulturformer han vil dyrke paa eget Ansvar og for egne Midler. Lad os ikke glemme, at Staten er skabt af Kulturen og ikke omvendt, at det var den Urkraft, der udsprang af Menneskehjerner og Menneskehjerner, der igennem Slægter formede Kulturen, den Kultur, som Staten i vore Dage snarere nedbryder end opbygger. Baade ude og hjemme taler Samfundsforholdene i Dag deres tydelige Sprog herom.

At Staten ikke alene støtter paa kulturelle Omraader, men ogsaa paa erhvervsmaessige, er en kendt Sag. Det sker, som man ved, baade gennem direkte Tilskud, Laan og